

# MÄNNEN AF BÖRD

och  
Qvinnan af Folket.

Roman af Marie Sophie Schwartz

(Slutet.)

"Tack." Herman kysste handen och släppte den med en egen dröjande rörelse. Därefter lutade han sig tillbaka emot emmans ryggstöd och började med ett djupt allvar i rösten:

"Då jag efter min utländska resa återsåg Selma, vaknade hos mig det lifliga intresse, jag redan vid hennes första uppträdande inom vår familj hade erfarit; men hon var det oaktadt alltid i mina ögon f. d. guvernanten, som tjent för hon i mina föräldrars hus, och jag betraktade henne aldrig som min like, ehuru hon upptog alla mina tankar och känslor. Hon var en skön blomma, den jag önskade bryta och sedan kasta bort i glömskans graf. Mina begrepp ifrån barnåren voro sådana, att jag betraktade folket, och äfven medelklassen, såsom en hop underordnade varelser, hvilka voro till endast för de högre. Med samma känsla som människor i allmänhet betrakta äfven de ädlaste djur, det vill säga såsom varelser, öfver hvilka hon kan och bör herrska samt eger rätt att begagna för uppfyllandet af sina behof och sina njutningar, med nästan samma känsla betraktar den verkliga aristokraten massan af folket. Deraf uppkommer denna obegenhet, adeln i alla tider visat emot folkets upplysning och intellektuella utveckling. För att kunna beherrska och använda det efter sina önskningsar och upprätthållandet af deras makt har det fördrats att folket skulle vara upplöst. Bonden behöfver icke kunna läsa för att plöja sin åker, och handtyrkeren behöfver ingenting annat lära än det yrke, hvarmed han föder sig och för hvars produkter de högre betala honom. Så tänka aristokraterna, äfven när de af tidens anda hindras att högt uttala dessa tankesätt. Att detta sätt att tänka, som gått i arfver sekler till sekler, måst grundläggas öfvermod och ett tankelöst lättsinne, då det gäller de lägre klasserna, är naturligt och kan kanske till icke ringa del framkallat denna sedeslösa lek med de ofrälse kvinorna, som i alla tider utmärkt adelsmännen, och hvarför jag sjelf föll offer. Detta skall förklara för er, huru det var mig möjligt att under det jag med passionerad häftighet följde Selma med min kärlek, jag likväl var sysselsatt med tanken på en förening med den unga, rika fröken W., ett parti, som min mor med särdeles förkärlek, icke allenast omfattade, utan arbetade på. Fröken W., tillhör, som ni kanske vet, en af vårt lands mest ansedda familjer och är derjemte mycket rik. Jag hade lyckats vinna den unga flickans hjerta, ehuru, jag tillstår det upprigtigt, mitt eget var och förblef alldeles likgiltigt för henne. Jag var van att betrakta äktenskapet endast som en konventionell affär, der tvänne personer af lika samhällsställning och förmögenhet forenas. Drifven af min fantasi för Selma, beslöt jag att följä min far till Ljungstafors, för att återknyta den ömna förbindelsen emellan henne och mig, som lik en berusande dröm stod för mitt minne. Sedan vårt vistande vid Strömstad hade jag lofvat min mor, att då jag återkom från Ljungstafors, skulle jag förklara mig för fröken W. och begära hennes hand af föräldrarna, som voro för vår förening.

"Ni känner de händelser, som följde. Då jag lemnade Ljungstafors, kände jag en djup förbittring emot det öde, som tvang mig att afstå ifrån en förening, som i allo smickrade min stolthet, för att knyta en, som jag ansåg föraktlig. De uppträden, som, vid underrättelsen om mitt förestående bröllop med Elin, uppstodo emellan min far och min mor, voro af den natur att de endast ökade min afsky för sammanlefnaden med en kvinna, som jag betraktade stå så ofantligt lågt under mig som Elin. Denna känsla antog prägel af en djup förbittring, då jag sammanträffade med fröken W. och betänkte, att jag nu var tvungen afsäga mig en maka, vid hvars sida min ärelystnad hade vunnit alla möjliga utsigter att blifva tillfredsställd. Ja, mina gäckade drömmar om en lysande framtid utplånade alla spår af min böjelse för Selma, och jag beskyllde henne nu i mitt inre, för att genom sin svaghet och sitt lättsinne vara skaparinna af mitt olycksöde. Jag anklagade Elin och kaptenen för att hafva ställt till hela uppträdet, endast för att tilltvinga sin ex grefve Romarhjerta till min och måg. Jag såg deruti en snara, hvaruti jag fallit för att befrämja dessa människors ärelystnad. Denna min öfvertygelse understöddes af min mor, och följden blef, att jag fast och oböjligt beslöt, att hvarken Elin eller hennes far skulle af denna förening njuta någon tillfredsställelse, utan att jag skulle visa världen, att om jag än vore tvungen att gifva Elin mitt namn, jag likväl aldrig skulle skänka henne en makas rättigheter; genom att lemna henne strax efter vigseln, förklarade jag att jag icke ansåg henne värd en plats vid min sida. Det var ett uselt öfvermod, som dikterade mitt handlingssätt, och ingaf mig den öfvertygelsen, att skepparen Märtensons dotter i det hela skulle känna sig tillfredsställd blott hon finge heta gifvinnan."

"Men hon afsade sig både ert namn och grefvenmetitlen, då hon knäböjde vid sin fars lik, och hon beslöt att aldrig återtaga någotdera, förfrån ni tillerkänt henne en makas rättigheter och skänkt henne ert hjerta."

"Hon här det likväl nu och har således icke blifvit sin föresats trogen."

"Låt oss icke tala derom, utan fortsätt er berättelse! Det gör mig godt att höra er tala med fullkomlig uppriktighet om er sjelf."

"Efter bröllopet reste jag direkt till Tyskland, genom Schweiz, och slutligen till Frankrike, för att återse min syster Elina. Min morbror och Elina hade gjort en tur öfver till England, så att denna min önskan icke blef uppfylld. Efter sammanträffandet med min far, lemnade jag genast Paris och återvände hit. På sin dödsäng tog min far af mig det löftet, att jag aldrig skulle genom förslaget om äktenskapskillnad ännu djupare förödmjuka och sára Elin, utan först om hon fördrade upplösandet af de band som fängslade vår frihet, gå in derpå. Efter min fars död, kom kampen med ekonomiska bekymmer, och dessa upptogo, under loppet af flera år så hela min uppmärksamhet, att jag nästan aldrig oftare tänkte på Elin, än då mina fordringsägare hotade att lägga beslag på min hustrus förmögenhet, hvilken hotelse slutligen efter en hård kamp föränledde mig att sälja Kungsberg. Jag var en fattig ädling, med ett stort och lysande namn, hvars glans jag alls icke kunde upprätthålla, och då jag med de mina drog mig tillbaka på Furuhof, nästan förbannade jag det öde, som fjättrat mig vid Elin och gjort om intet en förening med fröken W., hvilket haft till följd, att jag blifvit en rik och ansead man."

"Elin var fullt ut lika rik som fröken W.", inföll Stephana.

"Sant, men kunde jag väl begagna mig af hennes förmögenhet, då jag aldrig erkant henne för min maka? Jag skulle ju dermed hafva gifvit hela världen rätt att säga: han har gift sig med sin fars skeppares dotter för att komma åt hennes penningar."

"Man hade väl kunnat säga detsamma om fröken W."

"Nej, för det första kände man icke då, när det partiet var i fråga, att grefvarna Romarhjerta voro ruinerade, och man hade aldrig erhållit kunskap derom; för det andra var hon min jemnlige, och man hade icke kunnat beskylla mig för att, af lumpen egenytta, hafva gjort en mesallians."

"Efter ett års överskamhet och bittert grubblande på framtiden, under hvilken tid jag afskilt mig från den ofriska världen, uppträdde ni här." Herman höll upp ett ögonblick, därefter återtog han: "Ert första närmande till mig, innebar en förödmjukelse för min stolthet. Jag besökte er för att i min tur återkasta den på er." Han fattade lifligt Stephanas båda händer. "Jag skall aldrig glömma den nästan elektriska intryck ni gjorde, då jag trädde in här och ni stod framför mig. Jag vet icke, om man i allmänhet anser er för skön, jag vet knappast, om ni är det, men ett vet jag, att aldrig än har någon på mig gjort ett så fängslande intryck som ni. Ifrån första ögonblicket liksom beherrska de min själ, och med en oemotståndlig mak drog ni mig till er. Detta valde, som ni emot min vilja och i trots af min stolthet utövade, var det som förmådde mig, den öfvermodige, okulligt högmödige Herman, att blifva ert förste tjena. Att vara i er närhet, att andas samma luft som ni, att vinna en blick af bifall, ett bevis af aktning utaf er, se der, hvad som utjorde målet för mitt lif, min sträfvand och min högsta önskan. Jag var hellre er tjena, emedan det beredde mig lönen att se och höra er, än jag ville lefva skild från er i rikedom och oberoende. Med få ord: jag ålskade er. Icke med denna dåraktiga och tygellösa passion, som utmärkte min tidigare böjelse, utan med en djup, allvarlig, nästan helig känsla. Jag såg i er en varelse högre, ädlare och rikare begäfvad än andra, och jag tillbad i er den adel, inför hvilken man ensamt kan och bör böja sig med vördnad. Ni är ett barn af folket, jag vet det, utgången ifrån samma klass som Elin, hvars härkomst jag en gång betraktade med afsky och missaktning; likväl har ni tvungit mig att beundra och vörda er. Jag känner hela min ringhet, då jag jemför mitt och ert människovärde. Er tillfvenhet försonade mig med mitt föspillda lif, och tanken att en gång kunna..." Han hejdade sig.

"Fortfar", hviskade Stephana.

"Tanken, att en gång kunna blifva värdig er kärlek, innebar för mig lifets högsta lycksalighet. Likväl föreföll den tanken så djurf, att jag endast då vågade lemna den insteg, när ni lät skymta något, som..."

Herman lutade sig tillbaka i emman och förde handen öfver pannan.

"Som?" uppreppade Stephana.

"Som likt en blist upplyste mig och lät mig för en sekund tro att..."

"Ni var ålskad," ifyllde Stephana lugnt.

"Ja." En tystnad uppstod. Äfven Stephana hade lutat sig tillbaka och tycktes för några minuter vara försjunken i tankar. Grefven drog en djup suck och återtog:

"Men dessa så glänsande och förvillande ljus utgingo icke frågan er, utan voro snarare återken från mitt eget inre; ty just i de ögonblick, som trodde mig uppfånga dem, försvunno de, och ni var åter densamma, utan att ens den minsta förskiftning i ert ansigte eller darning på roten gaf tillkänna, att jag haft anledning tro på en sådan lycka, hvilken jag snart insåg var endast en tom dunstbild, den mitt sjuka hjerta skapat. Om i ert hjerta funnits ens en skugga af kärlek, skulle ni väl då arbetat på en återförening emellan Elin och mig. Skulle ni, som visste, som såg, som förstod, huru af hela min själ ja ålskade er, ha egt mod att ouppörligt återföra tanken på Elin, att gå er till hennes sakförare, och med alla krafter ifrå för att hon skulle få en makas plats vid min sida. Omöjligt! Någon enda gång skulle ert mod ha svikit er, någon enda gång skulle jag ha läst ett uttryck af undertryckt smärta, men nej, endast för hennes lidande har ni tårat, endast för henne egde ni medlidande; mig förhöll ni blott hvad som var min pligt, och det fastän ni kanske läste i min själ, huru mycket detta offer, ni af mig fördrade, skulle

kosta mig. Jag hade icke heller egt kraft att bringa er det."

"Icke? Ni sade likväl..."

"Att jag skulle göra det; men det sker derför, att jag nu klart inser det min skuld till Elin är så stor, att om ja icke sökte försona henne med det olycksöde jag skapat, hade jag för alltid förverkat er aktning. Men, då jag går att inviga mitt återstående lif till försoningsoffer åt henne, måste ni i utbyte lofva mig, att jag får lefva i er närhet, se er, andas samma luft som ni, och enom den lycka, den enda lifvet eger, göra det möjligt för mig att uppfylla mina pligter emot Elin."

"Herr grefve, hvad önskar ni? Att såsom en annans man lefva i den kvinnas närhet, ni ålskar, och hvilken edra pligter förbjuder att ålska? Jag gjorde ju mig till er medbrottsling, om jag, medveten af denna kärlek, hvilken är ett brott emot er maka, tillät er stanna i samma ort och endast samma luft som jag. Nej, långt skild från Stephana, stödjande er ensamt på er heders- och pligtansla, skall ni såsom Elins maka återgå till henne all den kärlek hon lyst för er, alla de lidanden hon genom er utkampat. Då skall Stephana med aktning, ja, med beundran tänka på er, hvars vän hon varit och alltid skall förblifva. Långt, långt bort från mig måste ni resa, om ni verkligen vill försona hvad ni brutit."

"Huru är det möjligt att gå så långt i grymhet, att ni icke en gång unnar mig en enda stråle af ljus på min mörka stig."

"Grym!" Stephana smälög sorset. "Nej, icke grym, jag önskar blott, att ni aldrig må taga miste af det rättas väg, och det gjorde ni, i fall ni tror er kunna skapa er egen eller Elins lycka, under det ni i ert hjerta när en känsla, som står i rak strid med edra pligter. På det orättas grund uppspirar aldrig någon frid och tillfredsställelse. Var man, och befall ert hjerta att tåga, kväf dess önskningsar och beherrska dess svaghet, samt offra er helt och hållet för er pligt, eller ock..."

"Hvarför fortsätter ni ej?"

"Eller ock lät det arma offret för ert högmot framslupa sitt lif såsom hittills."

"Min fru, hvad begär ni," Herman hade blifvit mycket blek.

"Nu gäller det, om heder och pligt skola segra öfver hjertats svaghet. Är ni en man af verklig ära, då skall ni icke för andra gången försöka henne. Segar er pligt, då skall ni följa henne och resa långt, långt härifrån; men låter ni beherrska er af den svaghet er kärlek uppväcker, lät henne då resa ensam; ty vill ni godtgöra hvad ni brutit, då måste offret vara fullkomligt och värdigt Herman Romarhjerta. Nu icke ett ord mera i detta ämne, om ni behagar. Besluta sjelf, opartiskt och lugnt, det steg ni bör taga, och lät Stephana hoppas, att den man, som sagt sig ålska henne så högt och så heligt, äfven är till hela sin karakter och sina handlingar ädel och storsint."

"Och lönen för det ädla och storsinta, hvar finner jag den?"

"I ert eget bröst."

En lång tystnad uppstod. Herman hade stigit upp och vandrade en stund af och an på golfvet, slutligen satte han sig vid pianot. Stephana lutade sig tillbaka i ett af soffhörnen. Hon var blek, och en skugga af smärta hvilade öfver hennes ansigte. Plötsligt sjöng Herman:

"Om jag reser långt, långt, så långt som bort till verdens slut,

Och om jag icke kom igen förr'n tiden runnit ut, Så skall' du ändå finna tro hos mig."

Det var samma sång som en gång förut pressat tårar ut Stephanas ögon, och äfven nu smög de klara perlor utaf kinden och stannade på det svarta sidenet. Då Herman sjungit slut, sprang han upp och stod framför Stephana.

"Ni gråter!" sade Herman med låg, darrande röst. En lätt rysning gick igenom Stephanas varelse, men hon förblef orörlig. Han pekade på tårperlorna, som ännu lågo kvar på det svarta tyget, tilläggande:

"En gång hade jag velat gifva är af mitt lif för att veta hvilka känslor som frampressade dessa diamanter."

"Fallna på sorgens skrud," hviskade Stephana.

"Nu ville jag gifva hela mitt lif för att en enda sekund kunna läsa i ert hjerta och se för hvilken dessa tårar runnit."

"För honom som klädde mig i enkedragt," sade Stephana och lyfte upp sitt sänkta huvud.

"Honom! Det gifis då en honom, som upptager edra tankar?" Herman såg dystert på henne.

Stephana kastade huvudet tillbaka med en nästan stolt rörelse, sågande:

"Ja, min man."

"Ni ålskar honom således?"

"Jag ålskar honom med hela min varelse, med hvarje droppe af mitt blod, med hvarje fiber i mitt hjerta." Stephana hade rest sig ifrån sin tillbakalutande ställning, det bleka ansigtet glödde och i ögat låg en hel värld af hängifvenhet och kärlek.

"Och ni har aldrig ålskat någon annan?"

"Aldrig!"

"Icke en gång Jacobo?"

"Nej, icke en gång honom."

"Skall ert hjerta evigt blifva denna kärlek trogen?"

"Ja, evigt."

"Ni sade likväl en gång: Då jag gifter mig, sker det af kärlek, och då skall jag lägga bort sorgelräkten."

"Ja, jag sade det."

"Huru förklara dessa ord?"

"De förklara sig ju sjelfva, att då jag icke kan ålska någon annan, skall jag icke heller blifva någon annans maka."

"Och aldrig aflägga den svarta dräkten?"

"Hvartill dessa frågor? Hvarför sysselsätta er med mig?"

"Emedan ni är hela lifvet för mig."

"Stephana och ni måste skiljas. Elin och ni skola hädanefter vandra vid hvarandras sida. Redan i morgon hade ju Stephana upphört att vara något annat än ett minne i er själ."

"Gud allena vet hvad jag i morgon beslutar, nu vet jag det icke sjelf." Han tryckte hårdt Stephanas händer, tilläggande med passionerad ton: "Om jag ändå fitt behålla den hägrande villan, som ibland gycklat för min inbillning, att... att ni ålskade mig."

"Endast den kan Stephana ålska, som för sin pligt uppför sin lycka och eger kraft, att äfven då sällheten ler emot honom, säga den farväl, för att lyda samvetets röst." Stephana reste sig upp, tilläggande:

"Gud natt!"

Herman kysste häftigt Stephanas båda händer och lemnade hastigt Stephanan.

Stephana tog ett par steg efter honom, men stannade, mumlande:

"Ingen svaghet! Morgondagen skall visa om han är en man af heder."

Stephana tillbringade större delen af den följande morgonen hos Elin. När hon gick ut från dennas rum, mötte hon Eklund.

"Grefven önskar tala med frun."

Stephana gick in i salongen, och Elins kammarjungfru gaf befallning, att grefvens vagn skulle kora upp.

Då Stephana inträdde i salongen stod Herman, stödd emot kaminen, blek och med ett moln af djup sorg öfver den höga pannan. Stephana gick fram till honom. Hon var lika blek som han.

"Ni har önskat tala med mig," sade hon med en röst, som darrade, och räckte honom sin hand.

"Ja, jag kommer för att bjuda er farväl." Han fattade de framräckta händerna och höljde dem med sina kyssar. "Vi skola skiljas; jag skall aldrig mera återse er, hvars åsyn utgjorde mitt lif; men ni och pligten bjuda så." Han tillade efter en paus:

"Om man hade sagt mig: du skall afsäga dig rang, rikedom och anseende och såsom simpel soldat taga geväret på axeln och stå på post, men efter dagens ringhet hvarje afton sitta vid Stephanas sida, lyssna till hennes röst och sola sig i hennes blickar, så hade jag utan betänkande kastat långt bort ifrån mig allt hvad storhet och menskliga fördelar kunna nämnas för att köpa mig en dylik lycka, utan att ens önska mig något mera än att se och höra er. Om man sagt: du skall i fattigdom och förödmjukelse arbeta för ditt dagliga bröd och kämpa med behöfven, men i ditt torfiga hem skall du mötas af Stephana; då hade jag ej velat byta bort min lycka emot himmelriket. Ja, hade man bjudit mig att öfvergifva fosterland och släkt, att glömma allt, för att gå i landsflykt med er, så skulle jag under mina fötter trampat min grefliga krona och aldrig mera återse fadernejorden eller någon, som varit mig kär, lycklig och stolt att få följa er. Så högt, så öfver allt annat älsar jag er, och nu..." Herman tryckte hennes händer till sitt hjerta, tilläggande med ett uttryck af förtviflad smärta: "Och nu säger jag er ändå farväl. Nu går jag att offra min kärlek, hela mitt lif, allt mitt hopp åt henne. Jag bjuder mig sjelf till försoningsoffer för den skuld mitt högmot ådragit mig. — Är ni nöjd, Stephana?"

"Ja," hviskade Stephana och tryckte hans händer. "Jag är icke blott nöjd; jag är lycklig!"

"Lycklig!" utropade grefven och sprang upp. "Lycklig, då jag med döden i hjerta bjuder mig åt olyckan."

"Jag är lycklig, derför att jag kan vara stolt öfver er. Gå! — Jag ålskar er!"

"Stephana!" Grefven sträckte ut armarna liksom för att sluta henne till sitt bröst, men fad dem åter sjunka, framstammande:

"Tack — Stephana! — Farväl!" Dermed störtade han ut ur rummet.

I detsamma rullade en vagn utaf allén. Det var Elin, som reste bort ensam. Med händerna tryckta emot det oroligt klappande hjerta, stod Stephana lutad emot fönsterposten. En stund förhöll, hvilken förekom henne såsom en hel evighet, därefter hörde hon steg i salongen. Det var hans. Strax derpå stod han framför henne, blek och dystert.

"Elin är rest! Det är för sent att godtgöra det brutna."

"Du bedrager dig, Herman," hviskade Stephana och räckte armarna emot honom. — "Honi är kvar; jag är Elin!"

"Du!" Herman störtade fram.

De under tolf år skilda makarna hvilade nu för första gången i hvarandras armar —

Det var en lång omfamning, som i sig innefattade en hel himmel. Jorden med dess fröjder, dess bittra smärtor var förgäten för dessa båda i stundens lycka försjunkna människor.

"Jag andas åter!" utropade en glad röst ifrån dörren. "Min rol är nu utspelad och jag kan äfven få en del af er glädje."

Dessa ord återkallade de båda makarna till verkligheten. Stephana vände sitt af tårar badande ansigte emot den talande och räckte henne den ena handen, den andra armen kvarläg omkring Hermans hals.

"Kom, Elina, och omfamna din bror." Därefter vände hon sig till grefven: "Herman, här är din syster, som icke velat kalla dig bror, förr än du gaf Elin ditt hjerta."

Den scen, som följde låter lättare tänka än beskrifva sig. Vi vilja blott tillägga, att Helfrid i nästa ögonblick delade återseendets och återföreningens glädje.

## Canadas Nordvest.

### HOMESTEAD LAGEN

Alla sectioner med jemna nummer af Kronolanden i Manitoba och Nordvest Territorierna, undantagandes 8 och 25, hvilka ej äro upplåtna för homestead eller reserverade som ved-lotter för settlarne eller för andra ändamål, kunna upptagas som homestead af hvilken person som helst, som är ensam hufvud för en familj, samt hvarje mansperson, som fyllt 18 år, till storleken af en kvartsection å 160 acres, mer eller mindre.

### Anmälan för tillträde.

Anmälan göres personligen på landkontoret i det distrikt, der landet är beläget, eller om homestead-tagaren så önskar, må han på begäran hos "The Minister of the Interior, Ottawa", "Commissioner of Immigration, Winnipeg", eller till det respektiva lokala landkontoret erhålla rättighet att låta ett ombud uttaga tillträdesbeviset för honom. En afgift af \$10.00 erläggas för för tillträde.

### Homestead Skyldigheter.

Under den nuvarande homestead-lagen skall skyldigheterna fullgöras på följande sätt, nämligen:

- 1) Genom att minst sex månader bygga och bo på landet hvarje år under en termin af minst tre år.
- 2) Om fadern (eller modern om mannen är död) till en person, som är berättigad att upptaga homestead, bor på en farm i grannskapet af det homestead, som af sådan person upptagits, uppfylls, fastskyldigheten under den tiden före patentets erhållande af sådan person genom att vara bosatt hos sin fader eller moder.
- 3) Om en nybyggare har erhållit patent på sitt första homestead, eller Certificat för utförandet af sådant patent attesterat af i den ordning, som föreskrives i Dominion Lands Act, samt erhållit tillstånd för ett andra homestead, uppfylls skyldigheten under tiden före patentets erhållande genom att vara bosatt på sitt första homestead.

4) Om nybyggaren har sin permanenta bostad på farm, som eges af honom i grannskapet af hans homestead, uppfylls bofastskyldigheten genom att vara bosatt på nämnda farm.

"Grannskap" i det föregående menas antingen samma township eller ett dermed sammanhängande.

Homesteadtagare, som vill tillgodogöra sig förmåner af bestämmelserna 2, 3 och 4, måste odla minst 30 acres eller hålla minst 20 kreatur jemte erforderliga stallbyggnader, samt dessutom hafva 80 acres ordentligt inhägnade.

Hvarje homesteadtagare, som brister i att fullgöra homesteadlagens skyldigheter, riskerar att få sitt homestead annullerat och öppnat för nytt tillträde.

### Begäran om patent

En inlemnas vid slutet af de tre åren till den lokala land agenten, underagenten eller homestead-inspektören. Innan denna begäran inlämnas, måste settlarne gifva sex månaders skriftlig notis till "the Commissioner of Dominion Lands", Ottawa, att han ämnar utfärda patent.

### Underrättelser.

Nyanlända invandrare, erhålla på immigranterkontoret i Winnipeg eller Dominion Land kontoret i Manitoba och Nordvest Territorierna underrättelser om det land, som är öppet för tillträde, och från tjenstemännen kostnadsfria råd och upplysningar samt hjälp för att tillförsäkra sig ett passande stycke land; samt klara underrättelser med afseende på land, skogs-, kol- och minerallagarna såväl som kronolanden i jernvägsbältet i British Columbia, erhållas på begäran hos "The Secretary of the Department of the Interior, Ottawa", "The Commissioner of Immigration", Winnipeg, Man., eller till någon Dominion Lands agent i Manitoba.

James Smart,  
Vice Inrikesminister.

N. B. — Utom dessa frihemman, till hvilka ofvanstående förordning hänföres, finnas tusentals acres af bördigt land tillgängliga för arrende eller köp från jernvägarna eller andra firmor.

## ETT SPECIELT • FRITT TILLBUD.

Hvarje läsare af denna tidning som skrifver ett brefkort på sitt eget försk och adresserar det till

Scandinavian Department,  
Miles Medical Co., Elkhart, Ind.,

emottager fritt tillbuds:

1. En väcker bok med förgäfligt afbildning af ett gamla lands flagga på omslaget. Skrifven på boken är: "Och så af de följande böcker på engelska:

2. What's Wrong? En underbar "puzzle" bok, illustrerad.

3. What to Eat: Innehållande nya matsedlar på Franko, Lunch, Middag och Souper.

4. Character of Faces: Hvar man kan läsa sin egen och sina vinnars karaktär i ögonen. Utökad illustration.

5. The Story of Hands: Hvar man kan läsa det förförda och kommande i handens leder. (Palmistry).

Glöm ej att skrifva namn och adress: Scandinavian Department, Miles Medical Company, Elkhart, Ind.